

Nr 36.

Utlåtande med anledning av väckta motioner om en allsidig utredning av trädgårdsodlingens problem.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 229 av herr *Karlsson, Fritiof, m. fl.* och II: 301 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en skyndsam och allsidig utredning av trädgårdsodlingens problem i enlighet med i motionerna anförda synpunkter.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för yrkandet, får utskottet hänvisa till motionerna.

Över motionerna ha yttranden inhämtats från lantbruksstyrelsen samt styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök.

I sitt den 22 februari 1951 dagtecknade yttrande har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Innan lantbruksstyrelsen yttrar sig i sak, anser sig styrelsen böra framhålla att uttalandena i motionen om ökningen av importen i fråga om vissa anförda trädgårdsprodukter blivit starkt överdrivna därför att hänsyn icke tagits till penningvärdets försämring under tiden från 1939 till 1950. I kvantiteter räknat är importen endast för vissa av de anförda produkterna något större under 1950 än under 1939. Däremot har importen av vissa sydfrukter ökat kraftigt. För apelsiner är ökningen 30 000 ton och för bananer 20 000 ton större år 1950 än år 1939. Importen av äpplen och päron åter har minskat med 6 000 ton under samma tid. Det anförda värdet av trädgårdsproduktionen i förhållande till jordbrukets samlade produktion för år 1947 är direkt felaktigt, bland annat beroende därpå att jordbruksproduktionen endast upptagits till ungefär halva sitt verkliga värde.

Oavsett de erinringar, som här gjorts beträffande vissa sakuppgifter i motionen, äro de anförda synpunkterna värda beaktande, kanske främst vad det gäller frågan om avsättningen av svensk frukt. I fråga om den tekniska utvecklingen av näringen har Sveriges pomologiska förening särskilt på fruktodlingens område och Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund särskilt för handelsväxtodlingen under glas utfört ett banbrytande arbete. Bland annat har Sveriges pomologiska förening varit initiativtagare eller medverkat vid tillkomsten av växtförädlings-, växtskydds- och försöksverksamhet liksom även beträffande de av Sveriges standardiseringskommission fastställda bestämmelserna för sortering och förpackning av trädgårdsprodukter.

När det gäller avsättningens rationella ordnande återstår emellertid mycket att göra, främst såsom redan anförts beträffande frukt. Lantbruks-

styrelsen har sig emellertid bekant, att på pomologiska föreningens initiativ Riksförbundet Landsbygdens folk tagit upp frågan om bildandet av en organisation för försäljning av frukt ävensom att Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund planerar vidtagande av liknande åtgärder för försäljning av köksväxter och blommor. Även om de åtgärder, som sålunda planerats så småningom skulle föra fram till en rationell lösning av de anförda problemen torde arbetet härmed kunna underlättas och påskyndas, därest en statlig utredning komme till stånd. Utredningen synes emellertid böra begränsas till att behandla huvudsakligen avsättningsfrågorna. Under angivna förutsättning vill lantbruksstyrelsen tillstyrka att en utredning kommer till stånd.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbrukförsök har i yttrande den 26 februari 1951 anført, att styrelsen ur de synpunkter, den företrädde, icke hade något att erinra mot att den begärda utredningen komme till stånd.

I en vid sistnämnda yttrande fogad skrivelse den 19 februari 1951 har slutligen *styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut*, efter trädgårdskollegiets hörande, utan motivering instämt i motionärernas yrkande.

Utskottet. Under senare år har den inhemska trädgårdsodlingen starkt utvecklats, och dess alster utgöra numera en icke obetydlig andel av jordbrukets totala produktion. I samband härmed ha emellertid åtskilliga problem uppstått, vilka synas komma att medföra stora svårigheter vid odlingens framtida bedrivande. Sålunda ha på grund av bristande eller otillfredsställande anordningar i skilda hänseenden betydande värden gått till spillo. I viss utsträckning ha initiativ redan tagits för ett rationellt ordnande av avsättningen. Av lantbruksstyrelsens yttrande i ärendet framgår härvidlag, att Riksförbundet Landsbygdens folk på föranstaltande av Sveriges pomologiska förening tagit upp frågan om bildandet av en organisation för försäljning av frukt. Vidare framgår, att Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund planerar liknande åtgärder beträffande köksväxter och blommor.

De initiativ, som sålunda tagits, äro givetvis värdefulla och böra hälsas med tillfredsställelse. Med hänsyn till trädgårdsodlingens stora betydelse anser emellertid utskottet i likhet med motionärerna och remissmyndigheterna, att vissa fördelar skulle vinnas, om en statlig utredning av trädgårdsodlingens problem kommer till stånd. En dylik utredning synes dock lämpligen böra begränsas till att, åtminstone i huvudsak, avse avhjälpandet av de svårigheter, som äro förknippade med lagringen, distributionen och avsättningen av trädgårdsprodukterna. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare utforma de direktiv, som böra utfärdas för utredningen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av de likalydande motionerna I: 229 och II: 301, i skrivelse till Kungl. Maj:t hem-

ställa dels om en utredning av trädgårdsodlingens problem, i första hand såvitt avser lagring, distribution och avsättning av odlingens produkter, dels ock att Kungl. Maj:t ville till riksdagen inkomma med de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 16 maj 1951.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Anderberg, Svedberg, Carl Sundberg, Jon Jonsson, Bertil Andersson, Hjalmar Nilsson, Lars Andersson och Björck*; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta, Anthy, Andersson i Hyssna, Hægglom, Jonsson i Järvsand och Ahlsten, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Nilsson i Varuträsk, Svensson i Vä och Mårtensson i Smedstorp.

* Ej närvarande vid justeringen.